

1. ชื่อผลงาน หยุดยาก่อนผ่า ฎุกเวลา ปลอดภัย
2. คำสำคัญ ยาที่อาจต้องหยุดก่อนผ่าตัด, ยาป้องกันการแข็งตัวของเลือด (Anticoagulants), ยาต้านการเกาะตัวของเกล็ดเลือด (Antiplatelets)
3. สรุปผลงานโดยย่อ

การพัฒนาข้อมูลและจัดทำสื่อ “ยาที่อาจต้องหยุดก่อนผ่าตัด” ทำให้มีข้อมูลที่สมบูรณ์ และสะดวกต่อการใช้งานในการเตรียมความพร้อมก่อนผ่าตัด ทั้งต่อบุคลากรทางการแพทย์และผู้ป่วย ส่งผลให้มีการสื่อสารกับผู้ป่วยที่ชัดเจน ผู้ป่วยมีความเข้าใจ และหยุดยาถูกต้องก่อนผ่าตัด ป้องกันความเสี่ยงภาวะเลือดออกในผู้ป่วยที่ต้องเข้ารับการผ่าตัด

4. ชื่อและที่อยู่องค์กร กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลสิรินธร สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร
5. สมาชิกทีม นางสาวณัฐกานต์ ไพรัตน์กร เภสัชกรปฏิบัติการ
6. เป้าหมาย บุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องในการเตรียมความพร้อมผู้ป่วยก่อนผ่าตัด มีความพึงพอใจในการใช้งานสื่อ “ยาที่อาจต้องหยุดก่อนผ่าตัด” มีการสื่อสารกับผู้ป่วยที่ชัดเจน ผู้ป่วยมีความเข้าใจ และหยุดยาถูกต้องก่อนผ่าตัด
7. ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ

ภาวะเลือดออกผิดปกติ เป็นปัญหาสำคัญในผู้ป่วยที่ได้รับยาป้องกันการแข็งตัวของเลือดและยาต้านการเกาะตัวของเกล็ดเลือด เมื่อผู้ป่วยจำเป็นต้องได้รับการผ่าตัด อาจทำให้เพิ่มโอกาสในการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากการเลือดออกผิดปกติ จนก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ป่วยได้ แต่การดูแลผู้ป่วยกลุ่มดังกล่าวรวมทั้งการตัดสินใจที่จะหยุดหรือไม่หยุดยาก่อนผ่าตัดมักมีความซับซ้อนและยุ่งยากในทางปฏิบัติ ดังนั้น บุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยคำนึงถึงข้อบ่งชี้ และผลที่เกิดขึ้นจากการหยุด หรือไม่หยุดยาเป็นสำคัญ

การใช้สื่อ “ยาที่อาจต้องหยุดก่อนผ่าตัด” ในการให้คำแนะนำผู้ป่วย เป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนการเตรียมความพร้อมผู้ป่วยก่อนผ่าตัด เพื่อทำความเข้าใจและนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับชนิดของยาและระยะเวลาในการหยุดยาก่อนเข้ารับผ่าตัด โดยสื่อที่ใช้ในการให้คำแนะนำผู้ป่วยเดิม ยังมีความไม่สมบูรณ์ในหลายๆ ด้าน เช่น มีข้อมูลไม่ครบถ้วน นำเสนอตัวยามีครบทุกชนิด ตัวอย่างยาทำด้วยเม็ดยาจริง เมื่อเวลาผ่านไปทำให้เม็ดยาตัวอย่างเปลี่ยนสี ไม่ตรงกับสียาจริง ผู้ป่วยที่รับยาจากโรงพยาบาลอื่นบางรายมีการแกะเม็ดยาออกจากแผงยา ทำให้ไม่ทราบชื่อยาที่ผู้ป่วยรับประทาน ส่งผลให้ไม่สามารถวางแผนการหยุดยาก่อนเข้ารับการผ่าตัดได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

นอกจากนี้ บุคลากรทางการแพทย์ มักได้รับคำถามทั้งจากผู้ป่วย ญาติ และบุคลากร
โรงพยาบาลด้วยกัน ถึงข้อมูลการหยุดยาก่อนผ่าตัด เช่น ยาชนิดนี้ควรหยุดก่อนผ่าตัดกี่วัน เริ่มยาหลัง
ผ่าตัดได้ภายในกี่วัน เป็นต้น

การพัฒนาสื่อความรู้ให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน ทั้งชนิดยา ระยะเวลาในการหยุดยาก่อน
ผ่าตัด และการเริ่มยาหลังผ่าตัด ซึ่งมีความเฉพาะเจาะจงกับยาแต่ละชนิดมากยิ่งขึ้น (พิจารณาจาก
หลาย ๆ เงื่อนไขที่แตกต่างกัน เช่น ชนิดของการผ่าตัด ระดับความเสี่ยงของภาวะเลือดออกจากการ
ผ่าตัด ยาบางชนิดจะต้องอาศัยการประเมิน renal function ร่วมด้วย เป็นต้น) จะเป็นประโยชน์ทั้ง
ในด้านการให้บริการผู้ป่วย และลดระยะเวลาในการค้นหาข้อมูลของบุคลากรผู้ให้บริการ นำไปสู่ความ
เข้าใจและการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องของผู้ป่วย ลดความเสี่ยงภาวะเลือดออกในผู้ป่วยที่ต้องเข้ารับการ
ผ่าตัด

8. กิจกรรมการพัฒนา

ครั้งที่ 1 ทบทวนข้อมูลการหยุดยาป้องกันการแข็งตัวของเลือด ยาต้านการเกาะตัวของเกล็ด
เลือด และยาอื่น ๆ ที่อาจต้องหยุดก่อนผ่าตัด (ทั้งที่มีและไม่มีในโรงพยาบาลสิรินธร สำนักงานแพทย์
กรุงเทพมหานคร) ระยะเวลาที่ควรหยุดยาก่อนผ่าตัด ระยะเวลาที่ควรเริ่มให้ยาหลังผ่าตัด จำแนกตาม
ชนิดของการผ่าตัด ระดับความเสี่ยงของภาวะเลือดออกจากการผ่าตัด รวบรวมเป็นข้อมูลรูปแบบ
ตาราง แล้วเผยแพร่แก่แพทย์ผู้เกี่ยวข้อง

ครั้งที่ 2 จากการประสานงานระหว่างสหสาขาวิชาชีพ สอบถามความคิดเห็นจากผู้ใช้งาน
โดยตรง (พยาบาล) พบว่า ข้อมูลที่ต้องการให้มีเพิ่มเติม คือ รูปภาพประกอบของยา เพื่อความสะดวก
ในการซักประวัติการใช้ยาและการให้ความรู้ผู้ป่วยก่อนเข้ารับการผ่าตัด จึงได้ทบทวนรูปภาพและ
ลักษณะของยาแต่ละชนิด ทุกชื่อการค้า ทั้งที่มีและไม่มีในโรงพยาบาล และจัดทำสื่อ “ยาที่อาจต้อง
หยุดก่อนผ่าตัด” เป็นสมุดภาพพร้อมด้วยข้อมูลยา เผยแพร่ให้แผนกจักษุ และห้องผ่าตัด

9. การประเมินผลและการเปลี่ยนแปลง

จากการดำเนินงานทบทวนข้อมูลการหยุดยาป้องกันการแข็งตัวของเลือด ยาต้านการเกาะตัว
ของเกล็ดเลือด และยาอื่น ๆ ที่อาจต้องหยุดก่อนผ่าตัด ทำให้ได้สื่อที่มีความสมบูรณ์สวยงาม พร้อมใช้
เพิ่มความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลและให้บริการผู้ป่วย

สื่อความรู้เดิม

ปรับปรุงครั้งที่ 1

ยาป้องกันการแข็งตัวของเลือด (Anticoagulants) ยาต้านการเกาะตัวของเกล็ดเลือด (Antiplatelets) และยาอื่น ๆ ที่อาจต้องหยุดก่อนผ่าตัด				
โดย กลุ่มงานเภสัชกรรม โรงพยาบาลสิรินธร สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร				
ตัวยาสัญชาติ	ชื่อการค้า	ระยะเวลาที่ควรหยุดยาก่อนผ่าตัด		ระยะเวลาที่ควรเริ่มให้ยาหลังผ่าตัด
Anticoagulants				
Warfarin (ประเมิน INR อย่างน้อย 7 วันก่อนผ่าตัด)	Maforan Orfarin Befarin	อย่างน้อย 5 วัน INR = 2-3 : 5 วัน INR = 3-4.5 : 6 วัน INR > 4.5 : 6-7 วัน ผู้ป่วยที่ต้องทำหัตถการด้าน dental, dermatology และ ophthalmologic : ผู้ป่วยที่ต้องทำหัตถการที่เป็น minimal dental procedures หรือ minor dermatology procedure หรือการผ่าตัดต่อ กระบอก สามารถให้ผู้ป่วยรับประทานยาต้านการแข็งตัวของเลือดและทำ หัตถการโดยไม่ต้องหยุดยา		12-24 ชั่วโมง เมื่อได้รับการห้ามเลือดอย่างเพียงพอแล้ว
(Direct oral anticoagulants : ประเมิน renal function อย่างน้อย 7 วันก่อนผ่าตัด)	Pre-procedure renal function	Minor surgery/Standard bleed risk surgery	Major surgery/High bleed risk surgery	
Dabigatran	Pradaxa	CrCl ≥ 50 mL/min CrCl < 50 mL/min	1-2 วัน 3-5 วัน	2-4 วัน ≥ 5 วัน
Minor surgery/Standard bleed risk surgery:				

ปรับปรุงครั้งที่ 2 (เพิ่มรูปภาพประกอบ พร้อมข้อมูลแนบท้าย)

ยาที่อาจต้องหยุดก่อนผ่าตัด

ชื่อยา	ชื่อการค้า	ความแรง	รูปภาพ	ลักษณะของยา	บริษัทผู้ผลิต
ยาป้องกันการแข็งตัวของเลือด (Anticoagulants)					
Warfarin	Maforan	1 mg		Color : White Shape : Round Markings : MAFORAN 1 Size : 0.7 cm	Sriprasit Pharma
		2 mg		Color : Orange Shape : Round Markings : MAFORAN 2 Size : 0.7 cm	
		3 mg		Color : Blue Shape : Round Markings : MAFORAN 3 Size : 0.7 cm	

10. บทเรียนที่ได้รับ

การพัฒนางานโดยอาศัยความร่วมมือ การประสานงานระหว่างสหสาขาวิชาชีพ สอบถามความคิดเห็นจากผู้ใช้งานจริง จะทำให้เกิดการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการ และนำไปใช้งานได้จริง เป็นประโยชน์ต่อบุคลากรผู้ให้บริการและผู้ป่วยมากที่สุด

11. การติดต่อกับทีมงาน นางสาวณัฐกานต์ ไพรัตน์กร เกษัชกรปฏิบัติการกลุ่มงานเภสัชกรรม

โรงพยาบาลสิรินธร สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร

โทรศัพท์ภายใน 10274, 11432 โทรศัพท์มือถือ 099-1549864

E-mail: shili_np@hotmail.com